

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Pf.20.459/2024/6.

A felperesek:

I. rendű felperes I. rendű

I. rendű felperes címe

II. rendű felperes II. rendű

II. rendű felperes címe

A felperesek képviselője:

dr. Jámbor László István ügyvéd

ügyvéd címe1

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

dr. Kövecses László ügyvéd

ügyvéd címe2

A per tárgya: sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 71.P.22.371/2023/28.

A fellebbezést benyújtó fél: felperesek és alperes

Részítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű felperes keresetéről döntő részében – a kereseti illeték megfizetéséről szóló rendelkezésre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, és ebben a keretben az eljárást megszünteti. A II. rendű felperes alperesnek fizetendő perköltsége összegét 112.500 (száztizenkétezer-ötszáz) forintra felemeli. A II. rendű felperest teljes egészében mentesíti az eljárási illeték megfizetése alól, az első- és a másodfokú eljárás ebben a részben illetékmentes. A II. rendű felperes és az alperes a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Az I. rendű felperes keresetéről hozott ítéletet részítéletnek tekinti, a nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését helybenhagyja. Az I. rendű felperest mentesíti az alperes elsőfokú perköltségének megfizetése alól, és úgy rendelkezik, hogy az I. rendű felperes és az alperes az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. Az I. rendű felperes kereseti illeték fizetési kötelezettségét 9.000 (kilencezer) forintra leszállítja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül fizessen meg az államnak 12.000 (tizenkétezer) forint fellebbezési illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 150.000 forintot, ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest 150.000 forint, a II. rendű felperest 25.000 forint perköltség megfizetésére. Kötelezte az I. rendű felperest 171.000 forint, a II. rendű felperest 30.000 forint, az alperest pedig 9.000 forint kereseti illeték állam javára történő megfizetésére.

[2] Az ítélet indokolásában rögzítette, a felperesek a keresetüket a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § a), d) e) és g) pontjára, 2:45. § (2) bekezdésére, 2:46. § (1) és (2) bekezdésére, 2:47. §-ára, 2:48. § (1) bekezdésére és 2:52. § (2) és (3) bekezdésére, valamint a bűncselekménnyel okozott kár, illetve sérelemdíj megtérítése iránt indított gyorsított perről szóló 2020. évi LXX. törvény (Gyptv.) 1-10. §-aira alapították. Az I. rendű felperes azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértése miatt 3.000.000 forint, a II. rendű felperes részére pedig szintén a becsülethez és jóhírnévhez fűződő jog megsértése miatt 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

[3] Azonban az I. rendű felperes a keresetét az eljárás során a becsülethez és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértése miatt igényelt 150.000-150.000 forintra leszállította. A fennmaradó 2.700.000 forint esetében az I. rendű felperes élet, testi épség, egészséghez fűződő jog megsértése miatt kért marasztalást, ez azonban a keresetváltoztatás tilalma miatt nem kérhető, miután az I. rendű felperes a keresetét a Gyptv. 8. § (4) bekezdése szerinti határidőben nem változtatta meg, és bírói felhívásra nem kérte beadványát keresetváltoztatásnak tekinteni. Ezért az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes keresetét ebben a keretben bírálta el.

[4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[5] Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperes keresete kisebb részben alapos, a II. rendű felperes keresete alaptalan.

[6] Rögzítette, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság 22.B.10.007/2022/22. számú ítéletével az alperest a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 164. § (1) és (3) bekezdése alapján bűnösnek találta testi sértés büntetében, az ítélet első fokon jogerőre emelkedett. A tényállás szerint az alperes 2019. december 11. napján, egy közlekedési konfliktust követően, egy kereszteződésnél a piros lámpánál a járművéből kiszállt, majd odament a mögötte szintén a lámpánál várakozó gépjárműhöz, ahol rövid szóváltást követően a gépjárművének jobb oldali első ajtaját kinyitó I. rendű felperest több alkalommal ököllel megütötte az arcán. Az I. rendű felperes a bántalmazás következtében nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket, a jobb oldali járomív félcsontszélességnyi elmozdulással járó friss törését, a jobb oldali arcüreg felső-oldalsó falának járomív melletti részén elmozdulás nélküli törését, valamint nyolc napon belül gyógyuló egyéb sérüléseket szenvedett el. A II. rendű felperes ezalatt a gépjárműben utasként tartózkodott.

[7] A felperesek helyesen hivatkoztak arra, hogy ha a jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményeiről polgári perben kell határozni, a jogerős határozatban megállapított tényállás ebben a perben már nem vitatható, figyelemmel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 264. § (1) bekezdésére. A jelen

eljárásban kizárólag az merült fel, hogy az alperes büntetőjogi felelősségét megállapító, jogerős ítéletben foglalt tényálláson túlmenően történt-e olyan cselekmény, amely a bűnösség megállapítása tekintetében irreleváns volt, azonban esetlegesen releváns a felperesek személyiségi joga megsértése vagy az alperes felelősség alóli mentesülése körében. Az elsőfokú bíróság szerint az az alperesi tényállítás, hogy a gépjárművében utasként még egy személy tartózkodott, a bűncselekmény elkövetése szempontjából irreleváns. Ugyanígy irreleváns az I. rendű felperes közrehatására hivatkozás is. A fokozott veszéllyel járó gépjármű üzemeltetése során nincs olyan közlekedési szituáció, amelynek adekvát és elvárható következménye az, hogy a közlekedési lámpa piros jelzésénél a vélt sérelmet elszenvedő személy a sérelmet okozó gépjármű vezetőjét, annak korábbi közlekedési magatartása miatt felelősségre vonja, és ennek során neki fizikai sérüléseket okoz. A per tárgya az, hogy az alperes azon cselekményével, hogy az I. rendű felperesnek súlyos testi sértést okozott, egyben a jóhírnévhez és becsülethez való személyiségi jogát is megsértette-e. Így annak bizonyítása szükségtelen, hogy a konfliktust az I. rendű felperes idézte elő cselekményével, mert ilyen cselekmény léte a fentiek szerint kizárt. Téves az alperesnek az a hivatkozása, hogy állítási szükséghelyzet áll fenn abban a kérdésben, hogy az I. rendű felperestől nem idegen az agresszív magatartás. Ugyanis ez még bizonyítottsága esetén sem zárja ki azt, hogy az I. rendű felperes megsértett jogainak védelme érdekében fellépjen. Minderre tekintettel az alperes által indítványozott tanúk meghallgatása szükségtelen volt.

[8] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdésének megfelelően a jóhírnév megsértése tényállítással vagy tény híresztelésével valósulhat meg. A fizikai bántalmazás sem jogszabály, sem bírói gyakorlat alapján nem alkalmas ilyen jogsérelem megállapítására.

[9] Ugyanakkor a Ptk. 2:45. § (1) bekezdése szerinti becsület megsértése, azaz a bántó véleménynyilvánítás tettleges magatartás formájában is megvalósulhat. Az alperes azzal, hogy az I. rendű felperest más személy, a II. rendű felperes előtt, a fején súlyos sérülést okozva, ököllel megütve bántalmazta, nem vitatottan eszméletvesztést eredményezve, lealacsonyító, megalázó véleményét fejezte ki az I. rendű felperesről. Ilyen jellegű kommunikációnak emberek között nincs helye. Ez a magatartás az I. rendű felperes becsületéhez fűződő jog megsértésére alkalmas volt. Az I. rendű felperes emberi méltóságából fakadó jogát sértő jellege okán a nem vagyoni sérelem megállapítható volt.

[10] Az alperes arra azonban helyesen hivatkozott, hogy mivel a II. rendű felperes nem volt a testi sértés bűncselekmény sértettje, a Gyptv.-ben meghatározott eljárás szerint alappal nem perelhet.

[11] A sérelemdíj kiszabásának alapjául szolgáló körülmények előadásán felül egyéb hátrány bizonyítása szükségtelen volt, figyelemmel a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésére. Az I. rendű felperes személyiségi joga megsértése miatt követelt sérelemdíj nem eltűzött. Az összecszerűség megállapításakor figyelembe kellett venni, hogy az alperes terhére rótt bűncselekmény kiemelten felróható volt. A közúti közlekedés során keletkező nézeteltérések „rendezésének” egyre gyakoribb, de nem elfogadható módja az, hogy a gépjárművezetők annak ellenére is elégtételt próbálnak venni a vélt vagy valós sérelemért, hogy baleset nem is keletkezett. A sérelemdíj I. rendű felperes által kért összegben való megállapítása alkalmas a hasonló jellegű cselekmények megelőzésére, továbbá a társadalom elítélésének kifejezésre juttatására, a magánjogi büntető funkció betöltésére is.

[12] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a túlnyomó részben pervesztes felperesek kötelesek fizetni a pernyertes alperes részére a jogi képviselettel kapcsolatban felmerült költséget. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (IM rendelet) 2. § (2) bekezdése és 3. § (2) bekezdése megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság a költségjegyzékben meghatározott 787.500 forint mérséklésével, a ténylegesen kifejtett jogi képviseleti tevékenység terjedelmére figyelemmel, az I. rendű felperes terhére 150.000 forint, a II. rendű felperest terhére 25.000 forint áfa nélküli jogi képviselői munkadíjat állapított meg a Pp. 81. § (1) és (5) bekezdése, 82. § (1) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján. A 210.000 forint kereseti illetékből az I. rendű felperes 171.000 forintot, a II. rendű felperes 30.000 forintot, az alperes 9.000 forintot köteles megfizetni.

[13] Az ítélet per főtárgyában hozott döntésével szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Ebben elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását kérték akként, hogy az ítéltábla a keresetnek adjon helyt.

[14] Előadták, hogy az elsőfokú bíróság iratellenesen és tévesen állapította meg, miszerint az I. rendű felperes a keresetét leszállította volna, vagy a keresetváltoztatás tilalma miatt nem tarthatta fenn. Az I. rendű felperes nem változtatott a keresetén ahhoz képest, ahogy azt a hiánypótlásra tekintettel pontosította, amelyet a bíróság befogadott. Ezt követően a keresetét nem szállította le, hanem a bíróság felhívására az egyes jogcímek között felosztotta akként, hogy a 3.000.000 forintból az élet, testi épség és egészség megsértése miatt 2.700.000 forintot, a becsület és a jóhírnév megsértése miatt 300.000 forintot követelt. Ezt a keresetét valamennyi, a bíróság által előírt keresetpontosításban fenntartotta. Az elsőfokú bíróság a 23. sorszámú végzésében nem az I. rendű felperest, hanem a II. rendű felperest hívta fel arra, hogy nyilatkozzon, a 2024. április 24. napján előterjesztett beadványban foglaltakat keresetváltoztatásnak tekinti-e. Tehát az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű felperes a keresetét csak a becsület és a jóhírnév megsértése miatt tartotta fenn, és nem tartotta fenn a testi épség és egészség megsértése miatt, illetve az is téves, hogy bírósági felhívás ellenére ne nyilatkozott volna a keresetét illetően.

[15] Abban is tévedett az elsőfokú bíróság, hogy a II. rendű felperes ne érvényesíthetne bűncselekménnyel okozott kár miatt igényt az alperessel szemben. A bűncselekménnyel a II. rendű felperes jogai is sérülhettek. Amennyiben pedig nem bűncselekménnyel okozott kárt az alperes a II. rendű felperesnek, hanem az alperes felróható magatartása miatt sérültek a II. rendű felperes személyiségi jogai a keresetben megfogalmazottak szerint, a II. rendű felperes akkor is érvényesíthet sérelemdíj igényt. Az alperes által megvalósított bűncselekmény nemcsak testi sértés, hanem goromba garázdaság is volt, azonban arra tekintettel, hogy a súlyosabb bűncselekmény magába olvasztja a garázdaságot, ezért arra külön vádindítvány nem született, ettől azonban a cselekmény megítélése a garázda elkövetési módot is magában foglalja. A garázda, tehát félelmet és riadalmat keltő elkövetési mód volt az, amely egy nyolcadik hónapban várandós kismamában a keresetben leírt és kárigényként megfogalmazott személyiségi jogot sértő állapotot idézte elő.

[16] A fent leírt, sorozatos tévedések és anomáliák miatt okkal merül fel annak a gyanúja, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem, vagy nem kellő alapossággal ismerte meg, az

iratokat nem kellő gondossággal olvasta el, így az ügy objektív megítélése nem volt tőle várható. Emiatt a Pp. 381. §-a alapján a felperesek indítványozták az ítélet hatályon kívül helyezését. Amennyiben a másodfokú bíróság úgy ítéli meg, hogy az ítélet reparálható, arra az esetre kérték az ítélet megváltoztatását és az alperes keresetük szerinti marasztalását.

[17] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében – a perköltségről hozott rendelkezéseken túlmenően – az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[18] Kifogásolta, hogy a felperesek fellebbezése érdemi elbírálásra alkalmatlan, az nem felel meg a Pp. 371. §-ában foglalt követelményeknek.

[19] Az alperes előadta, elfogadja az I. rendű felperes részére a becsület megsértése miatt megítélt 150.000 forint sérelemdíjat.

[20] Emellett arra hivatkozott, hogy a keresetlevélben az I. rendű felperes becsülethez és jóhírnévhez való jog megsértése miatt igényelt 3.000.000 forintot, majd keresetváltoztatás iránti kérelem előterjesztése nélkül a 2024. április 16-i beadványban élet, testi épség, egészség megsértése miatt 2.700.000 forintot, a becsület és a jóhírnév megsértése miatt 300.000 forintot kért. A 2024. április 23-i beadványban az élet, a testi épség és az egészség megsértése miatt 2.700.000 forintot, a becsület megsértése miatt 150.000 forintot, a jóhírnév megsértése miatt 150.000 forintot, ezután a 2024. május 21-i beadványban az élet, testi épség és egészség megsértése miatt 2.700.000 forintot, a becsület és a jóhírnév megsértése miatt 300.000 forintot igényelt. A felperesek külön, erre irányuló bírói felhívás után sem terjesztettek elő keresetváltoztatás iránti kérelmet, ezért az elsőfokú bíróság, kereseti kérelem hiányában, az élet, a testi épség és az egészség megsértése miatt előterjesztett igényről nem dönthetett. A felperesek keresetpontosítását helyesen értelmezte a kereset leszállításának.

[21] Egyébként az elsőfokú bíróság alappal és megfelelő indokolással utasította el a jóhírnév megsértése iránti igényt.

[22] Kiemelte, hogy a II. rendű felperes keresetét az elsőfokú bíróság helyesen, az alperes védekezésével egyezően utasította el.

[23] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság perköltségről hozott rendelkezésének megváltoztatását kérte és azt, hogy az I. rendű felperes 150.000 forint, a II. rendű felperes 25.000 forint perköltség megfizetésére történő kötelezése helyett a bíróság a felpereseket egyetemlegesen kötelezze 748.125 forint perköltség megfizetésére.

[24] Előadta, hogy az elsőfokú eljárásban 787.500 forint perköltségigényt terjesztett elő az IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján. Ezt a megbízási szerződésben kikötött 45.000 forint/óra díjjal számította ki, és összesen 17,5 munkaórát számított fel. Az elsőfokú bíróság a munkadíjat az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja figyelembevételével állapította meg annak ellenére, hogy a felperes (helyesen: az alperes) azt az IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint kérte. Ugyanakkor a Pp. 2. § (2) bekezdése értelmében a bíróság a felek által

előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, így az elsőfokú bíróság a felperest (helyesen: alperest) megillető ügyvédi munkadíjat is csak a kérelemnek megfelelően, az IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján állapíthatta volna meg, eltúlzottsága esetén a 2. § (2) bekezdése szerint csökkenthette. Ugyanakkor arról nem tartalmaz az elsőfokú ítélet érdemi indokolást, hogy a fél által előterjesztett kérelemtől miért tért el. Az elsőfokú bíróság perköltségről hozott döntése nem felel meg a Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. számú ítéletében kifejtett szempontoknak. Eszerint a felszámított perköltség mérséklésénél az indokolási kötelezettség azt jelenti, hogy a bíróságnak az adott ügy konkrét peradataival kell megindokolnia az IM rendelet 2. § (2) bekezdésében foglalt feltételeken alapuló mérséklést. A bíróságnak, tartalmi elemzéssel részletesen alátámasztva, ki kell térnie arra, hogy az ügyvéd tényleges tevékenysége miatt aránytalan, az óradíjon alapuló elszámolás esetén az óradíj miatt kirívóan ellentétes a piaci viszonyokkal, vagy a józan ésszel, a kimunkált, peres eljárásra fordított idő miatt aránytalan a felszámítotthoz képest, illetve egyösszegű munkadíj esetén az miért nem arányos. Nincs helye konkrétumok nélküli általánosságoknak. Az alperes előadta, hogy a megbízási szerződésben kikötött 45.000 forint/óra ügyvédi munkadíj nem tekinthető eltúlzottnak, ugyanígy a 17,5 óra elvégzett munka sem, a felperesi oldal a büntetőeljárással együtt 30 órát számított fel.

[25] A felperesek és az alperes fellebbezése a következők szerint részben megalapozott.

[26] Bár a felperesek fellebbezésükben valóban nem jelölték meg precízen a Pp. 371. § (1) bekezdése szerinti tartalmi elemeket, a fellebbezésük tartalma alapján egyértelmű, hogy milyen okból és milyen tartalommal kérték az ítélet hatályon kívül helyezését, illetve megváltoztatását, ezért a fellebbezés visszautasításának nem volt helye.

[27] A felperesek a kereseteiket kifejezetten a Gyptv. rendelkezéseire alapították. A Gyptv. 2. § (1) bekezdésének megfelelően gyorsított perben csak a bűncselekménnyel okozott kár, illetve sérelemdíj iránti igény érvényesíthető. Bár a törvény kifejezetten nem határozza meg, hogy a gyorsított perben ki lehet felperes, illetve alperes, azonban a Gyptv.-hez fűzött indokolásban egyértelműen megjelenik az a jogalkotói cél, hogy a törvény eljárásjogi könnyítést kíván biztosítani azon sértettek számára, akiknek az ügyében a büntetőeljárás már jogerősen befejeződött. A 3103/2023. (III. 14.) AB határozat azt vizsgálta, hogy megengedhető-e a Gyptv.-ben foglalt alapjogi korlátozás, vagyis az, hogy a polgári per főszabályával szemben ebben az eljárásban a bíróság tárgyaláson kívül is ítéletet hozhat. Ennek során az Alkotmánybíróság szintén a törvény indokolásából indult ki, mely szerint annak célja a sértett védelme, a sértett és az elkövető közötti személyes kommunikáció elkerülése. A törvény gyorsított és az általánoshoz képest egyszerűsített eljárási szabályai is ezt a jogalkotói célt szolgálják. Egy ilyen perben a büntetőbíróság által már elbírált releváns ténybeli kérdések a Pp. 264. § (1) bekezdésére figyelemmel nem vitathatók, ekkor már csak a bűncselekmény polgári jogi jogkövetkezményeiről kell határozni, így összességében nincs szükség kiterjedt bizonyításra. Ezért – az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel – a Gyptv. gyorsított per alanyaival kapcsolatos szabálya úgy értelmezendő, hogy annak megindítására csak olyan személy jogosult, akiről a büntetőbíróság által meghozott jogerős határozat szerint megállapítható, hogy az elítélés alapjául szolgáló bűncselekmény tényállási elemeinek megvalósítása folytán közvetlenül szenvedett el kárt vagy nem vagyoni sérelmet.

Amennyiben ez a helyzet bizonyosan nem áll fenn, akkor az adott személy a gyorsított per indítására nem jogosult.

[28] A jelen esetben az alperest súlyos testi sértés büntette miatt ítélték el. A Btk. 164. § (1) bekezdése értelmében a testi sértés bűncselekményét az követi el, aki más testi épségét vagy egészségét sérti. A (2) és a (3) bekezdés a büntetési tételt a testi sértéssel okozott sérülés, vagy betegség gyógytartamához köti. Ebből egyértelműen következik, hogy a testi sértés bűncselekménye a sértettnek okozott fizikai sérülés esetén állapítható meg, más jellegű jogsértés, amely nem okoz fizikai jellegű testi sérülést, nem tartozik a testi sértés bűncselekményének tényállási elemei közé. Tehát a II. rendű felperes, aki nem szenvedett el fizikai sérülést a büntetőeljárás alapját képező események eredményeképpen, a Gyptv. 2. § (1) bekezdésére figyelemmel a gyorsított per indítására nem jogosult.

[29] Ezért a Fővárosi Ítéltábla a II. rendű felperes keresetéről hozott elsőfokú döntést a Pp. 379. §-a értelmében hatályon kívül helyezte, és az eljárást a Pp. 242. § (1) bekezdése, 240. § (1) bekezdés a) pontja és 176. § (1) bekezdés g) pontja alapján a II. rendű felperest érintő részében megszüntette, figyelemmel arra, hogy a II. rendű felperes nem a gyorsított per indítására jogszabályban feljogosított személy.

[30] A Pp. 85. § (1) bekezdése értelmében a II. rendű felperes köteles megtéríteni az alperes perköltségét. Az alperes az elsőfokú eljárásban összesen 787.500 forint perköltségigényt érvényesített a két felperessel szemben, és a megítélt perköltség felemelése iránt fellebbezést is előterjesztett. Ennek a fellebbezésnek az ítéltábla részben helyt adott, az elsőfokú bíróság II. rendű felperest terhelő perköltségről hozott döntését a Pp. 383. § (2) bekezdésének megfelelően részben megváltoztatta, és a II. rendű felperes által fizetendő perköltséget felemelte 112.500 forintra. Ez az összeg az alperes által első fokon igényelt ügyvédi munkadíjnak az I. rendű és a II. rendű felperes által érvényesített kereseti kérelemnek megfelelően arányosított része. Figyelemmel arra, hogy az ítéltábla az eljárást másodfokon hivatalból, nem az erre irányuló fellebbezés alapján szüntette meg, úgy rendelkezett, hogy a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a II. rendű felperes és az alperes maguk viselik a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó 83. § (2) bekezdése értelmében.

[31] A II. rendű felperes keresetével érvényesített igény miatt indult eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés a) pontja szerint mind első fokon, mind másodfokon illetékmentes, ezért az ítéltábla a II. rendű felperest terhelő illetékfizetési kötelezettségről hozott rendelkezést szintén hatályon kívül helyezte.

[32] Az ítéltábla érdemben foglalkozott az I. rendű felperes által előterjesztett keresetről hozott elsőfokú döntéssel.

[33] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 150.000 forintot. Az ítélet indokolásának [30] bekezdése alapján megállapítható, hogy ezt az I. rendű felperes becsülethez fűződő jogának megsértése miatt ítélte meg a bíróság, és e döntés ellen sem az alperes, sem az I. rendű felperes nem terjesztett elő fellebbezést. Ezért ez a rendelkezés a Pp. 358. § (5) bekezdése értelmében első fokon jogerőre emelkedett.

[34] Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes keresetét elutasította. Ez az elutasító rendelkezés az ítélet [28] és [32] bekezdése értelmében a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogára alapított 150.000 forint sérelemdíj igényről szól. Az I. rendű felperes az ítélet hatályon kívül helyezését, illetve teljes megváltoztatását kérte, azonban a fellebbezésében arra nem tért ki, hogy a jóhírnév megsértésére alapított sérelemdíj iránti igényt elutasító rendelkezést milyen okból kellene megváltoztatni vagy hatályon kívül helyezni, így az ezzel kapcsolatos érveit az ítéltábla nem tudta mérlegelni. Egyébként a döntéssel és annak indokával az ítéltábla egyet is ért, így ebben a részében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésének megfelelően helybenhagyta.

[35] Az elsőfokú bíróság az ítélet [32] bekezdésében azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes határidőben a keresetét nem változtatta meg, a felhívásra a beadványát nem kérte keresetváltoztatásnak tekinteni, a keresetben megjelölt 3.000.000 forintos igényét leszállította 300.000 forintra, 150.000 forintra a becsület és 150.000 forintra a jóhírnévhez fűződő jog megsértése miatt (Pp. 221. § (1) bekezdés). Így a fennmaradó 2.700.000 forintra az I. rendű felperes élet, testi épség és egészséghez fűződő jog megsértése miatt kért marasztalást, amely azonban a keresetváltoztatás tilalma miatt alappal nem kérhető, az elsőfokú bíróság ezért az I. rendű felperes keresetét a fenti keretben bírálta el. Az I. rendű felperes a fellebbezésében ezt a megállapítást kifejezetten vitatta, álláspontja szerint a testi épséghez és egészséghez fűződő jog megsértése miatt előterjesztett 2.700.000 forint sérelemdíj iránti igényét mindvégig fenntartotta, a keresetét nem szállította le, tehát az elsőfokú ítélet iratellenes. Csak annyit pontosított, hogy a bíróság felhívására megjelölte, hogy az eredeti keresetlevélben írt, összesen 3.000.000 forintos követelésből melyik személyiségi jog megsértése miatt milyen összeget kér. Amikor az elsőfokú bíróság felhívást adott ki arról, hogy egy nyilatkozat keresetváltoztatásnak tekintendő-e, az kifejezetten a II. rendű felperesnek szólt, nem pedig az I. rendű felperesnek.

[36] Az ítéltábla az I. rendű felperes által előadottakkal teljes mértékben egyetért. Megállapítható, hogy az I. rendű felperes a keresetlevélben 3.000.000 forint megtérítése iránt terjesztett elő igényt, és a hiánypótlásra előterjesztett 3. sorszámú iratában egyértelműen megjelölte, hogy a keresetét a Ptk. 2:43. § a) pontja szerinti testi épség, egészség, illetve a d) pont szerinti becsület és jóhírnév megsértésére alapítja. Arról is nyilatkozott a beadvány 4. oldalán, hogy a testi sértés az ítéletben leírt bántalmazással, tehát a súlyos testi sértés okozásával valósult meg. Ezt követően 17. sorszámú végzésében az elsőfokú bíróság felhívta a felpereseket, hogy személyiségi jogonként külön jelöljék meg, a becsülethez és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértése okán milyen összegű sérelemdíj megfizetésére kérik kötelezni az alperest, majd 19. sorszámú iratában is adott ki a bíróság pontosításra felhívó végzést. Az I. rendű felperes 18. és 20. sorszámú beadványa egyaránt tartalmazza azt a nyilatkozatot, hogy élet, testi épség, egészség megsértése miatt 2.700.000 forint összegű igénye van. A 23. sorszámú felhívásnak a keresetváltoztatással kapcsolatos

részeiben valóban csak a II. rendű felperes a címzettje. Egyébként az erre adott 25. sorszámú felperesi válasz tartalmazza az I. rendű felperes kereseti kérelmeit is, köztük azt, hogy 2.700.000 forintba tart igényt élet, testi épség és egészség megsértése miatt. Az elsőfokú ítélet [32] bekezdésében foglaltakkal ellentétben az I. rendű felperes soha nem szállította le a keresetét 2.700.000 forinttal, és egyébként nem is állt el soha az élet, a testi épség és egészség megsértésére alapított keresetétől.

[37] Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a [32] bekezdés szerint az I. rendű felperesi keresetleszállításra tekintettel meghatározott keretben bírálta el a felperesek keresetét. Ebből az következik, hogy az ítélet rendelkező része csak az I. rendű felperes elsőfokú bíróság által fenntartottnak tekintett kereseti kérelmeiről szól, azaz a keresetet elutasító rendelkezés csak a 150.000 forint jóhírnév megsértése miatt előterjesztett sérelemdíjra terjed ki. Ezt alátámasztja az is, hogy az ítéletben nincs érdemi indokolás a testi épség, egészség megsértésére alapított igényvel kapcsolatban. Tehát az elsőfokú bíróság az ítéletével az I. rendű felperes 2.700.000 forint összegű, testi épség, egészség megsértésére alapított sérelemdíj iránti keresetét nem bírálta el, azonban ennek oka, a fentiek szerint, iratellenes, miután az I. rendű felperes ezt a keresetét minden nyilatkozatában mindvégig fenntartotta. Ezért az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy miután az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes által előterjesztett létező keresetről nem döntött, ezért az ítélete valójában a Pp. 341. § (2) bekezdése szerinti részítéletnek minősül. Az ítéltábla ekként is tekintette, és a részítéletben szereplő rendelkezéseket bírálta felül. Ugyanakkor az ítéltábla a másodfokú eljárásban nem tud olyan kérdésről döntést hozni, amelyről az elsőfokú ítélet nem szól, így arra nem volt lehetősége, hogy a 2.700.000 forint testi épség, egészség megsértése miatt előterjesztett sérelemdíj igényről állást foglaljon. Ezt csak azt követően tudja megtenni, ha az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes ezen a jogalapon előterjesztett keresetét érdemben elbírálja.

[38] Az alperes az elsőfokú perköltség felemelése iránt terjesztett elő fellebbezést, figyelemmel arra, hogy annak elsőfokú mérséklése nem volt megfelelő. Az ítéltábla ezt a fellebbezést részben elbírálta, amikor a II. rendű felperes tekintetében hozott eljárást megszüntető döntés keretében a II. rendű felperessel szemben előterjeszthető elsőfokú perköltségigényt rendezte. Ezen kívül csak a fellebbezés tárgyát képező 150.000 forint jóhírnév megsértésére alapított I. rendű felperesi kereseti kérelemhez tartozó perköltségről tud dönteni, illetve figyelembe tudja venni, hogy ezzel azonos összegű, becsület megsértésére alapított kereseti kérelem első fokon jogerősen el lett bírálva. Ezért e két kereseti kérelem mértékéig úgy rendelkezett, hogy az I. rendű felperes és az alperes az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik, figyelemmel arra, hogy ebben a körben ugyanolyan mértékben tekinthetők pernyertesnek és pervesztesnek. Tehát ebben a kérdésben az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatta. Azonban figyelemmel arra, hogy a 2.700.000 forint értékű testi épség, egészség megsértésére alapított keresetről a jelen másodfokú eljárásban nem lehet dönteni, így az ehhez képest járulékos kérdést képező alperesi perköltségigényről sem lehetett határozni. Ezt az elsőfokú bíróságnak a fennmaradt kereset elbírálása során kell majd figyelembe vennie.

[39] Az alperes kereseti illetékfizetési kötelezettsége igazodik a 150.000 forint összegű, becsület megsértése miatti perveszteségéhez, így ez a rendelkezés elsőfokon szintén jogerőre emelkedett. Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperest terhelő kereseti illeték összegét az

eredetileg előterjesztett 3.000.000 forint összegű kereseti kérelemre tekintettel határozta meg, és – az általa észlelt leszállításra is figyelemmel – kötelezte az I. rendű felperest 171.000 forint illeték megfizetésére. Ugyanakkor az eljárás jelen állása szerint az I. rendű felperes pervesztességének mértéke csak a 150.000 forint értékű, jóhírnév sértésre alapított kereseti kérelemhez igazodik, így mindössze 9.000 forint kereseti illeték megfizetésére köteles, ezért az ítéltábla ebben a részében is megváltoztatta az elsőfokú részítéletet.

[40] A másodfokú eljárásban a 150.000 forint jóhírnév megsértésére alapított kereseti kérelem körében a felperes nem adott elő indokot az ítélet megváltoztatására, erről a kérdésről az alperes sem nyilatkozott. Erre tekintettel ebben a részben az ítéltábla egyiküknek sem ítelt meg másodfokú perköltséget, miután ezzel kapcsolatban képviseleti költség egyik oldalon sem merült fel. A 2.700.000 forint értékű el nem bírált keresethez igazodó másodfokú perköltségről pedig jelen fellebbezési eljárásban ugyanúgy nem lehet dönten, mint magáról a keresetről.

[41] Az I. rendű felperes 150.000 forint jóhírnév megsértésére alapított sérelemdíj megfizetése iránt előterjesztett fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó 83. § (1) bekezdésének és a 102. § (1) bekezdésének megfelelően köteles a 12.000 forint fellebbezési illetéket az állam javára megfizetni. Az ítéltábla tájékoztatja az I. rendű felperest, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pont].

Budapest, 2025. január 7.

Dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Csilla s. k.
k.

előadó bíró

Dr. Istenes Attila s.

bíró